

Paoro Timoteo Seenepi Iyotepawa

Paoroe Timoteowichio iyotepawa

¹ Kúíraa Timoteo. Neee Paoro Riosie e'rariaeo, Riosie Weratiamee weratiamea, i'ka iyojura aamo uhjurenania. Pu'ka Eesusi Riosie Weratiamee enamio puuyeka mochitoame teemea, puuu iintomichiopua taamo ki'yakao, itapiti Riosie taamo kiapo tuutiameo. ² Neeea aamo Timoteo Riosichi no'o taanachitia tetewao, Apoe taamo Noono tewekachi kahtiameo, Apoe Eesusi Riosie Weratiameopua tiameo, aamo ta'iria yasira kiajeraninia pu'kao aamo iikachio, te'ta kaawerumari amochi teeréwari.

Paoroe inatenura ki pichiwaka masitiamechi

³ Neeea aamo Timoteoo, Maseronia simiyainonia, wa'a Eejesio aamo itipinurakamenia, ki ka'karuma ma'masitariopua terimíchio, pu'kao kiisi pichiwaka masitiamekopa wa'ao. ⁴ Pu'kao teripuapua, kiisi masitenuraka ihtaoi ehkoriami ki pichiwarichi simiyame naawesario, ki mehkasi mehtanamichiopua pu'kao, oowera pu'serepuawichio nayewaniameo. Ka'te tehpe wekatenuremitiapua tiameo, ehkoriami o'inia ahpo tijoetusiriachi nayewaniame nayewakao, puuua pu'kakamera aamo nane'rejerekao, sewinatamepua te'ta nateyamera Riosichi simiyameo. Puuu wa'a tiiamea, itapiti

nekakoniameche mehtachamepua, kihta taamo ku'yame Riosichi taamo paparamiaopua, taamo Riosi nakiyachitiaopua.

⁵ I'ka no'o aamo terinuriaa wa'a Ejesio mochikameo, aamoo neeee, te'ta Riosichi e'enaniame aamo masitenuramichio cheekamenia, pu'ka Riosichi e'enaniame pu'sereka keepukekameo, kaawe e'raka Riosichi e'enamichiopua. Wa'a tiiao Riosi nakirewa uukamea, pu'ka nakirewae wa'achitia ahpo kaawe nakika mochitomichiopua, te'ta pichiwa Riosie ahpo piipatetiameko erakoka, te'ta ahpo Noono tewekachi kahtiamechi paparakamekapa.

⁶ Ookapi wa'a mochikame ma'masitaria, kihta pichiwari te'teriamepua Riosichi simiyame ahpo masitiao, tisiwa se'wi wewekakamepua, Riosikamera te'ta ahpo nokijeratowaopua.

⁷ Puuua Riosi nuurarichi simiyame masitari enenariamepua enenariaa, nape oowera ahpo pichiwariko erakoa, maaewache masitiamepua, kiisi nane'riamepua Riosi pichiwarirachi simiyameo, te'ta Riosi pichiwari masitio tuuyai.

⁸ Riosi nuurari ehkoriami Moise kiaretiaa kaawerumapua kaawerumao, nape ki aampachi pehji epeche nuurarieme yahchetiamea taamo Noono tewekachi kahtiamechе yahcharia, nuurarira na'naritoniamechе enesaa. ⁹ Ihtaoi yoorewa nuuraria, ki aaata ka'karuma nokayamerawichio kokosapuawichio yachatiamepua, ki ka'karuma nokayamechewichio yachatiamepua. Wa'achitia Riosi nuurari yahchariai, ki Riosi nuurari yooreka mochitoakamera, kokosamichio yachatiamepua,

i'ka noononikamechitia: tewekachi taamo Noono ki iyorikamechitia; aaataoi tewekachi taamo Noonochi paparameo kiisi yooreka tetewikamechitia; ti'tijoeri ko'yamechitia; aaata ahkasi ahpo yayawaoi ko'yamechitia; 10 yooma aaata suwepori nokayamechitia, ti'tijoe ooweruchitia ahpo uuyamechitia, ooweru ti'tijoechitia ahpo uuyamechitia; aaata ti'tijoeri ichikoka chapisa toomichi nehjame; wistuka mochitoniamē pu'serewa tiiamechitia; kihta iintokoi wenejiamechitia; wistuki te'ta ahpo pichiwarichitia tuuyamechitia. Yooma ihta wa'a tiiame nokiwamea, ki Riosi nuurarikamera e'weniamepua, ihtaoi kaawerumachi simiyame masitewachio. 11 Ihji kaaweruma no'o masitiaa, Riosi kaaweruma masiterachi o'inia eenamepua, Riosi kaaweruma tuuyewari no'o ki'yaria, yomatiame ti'tijoerichi no'o masitemichiopua. Ihji te'ta tisia nateyame tuuyewaria, Riosi kokosarichi simiyame newipapuamepua.

Paoro cheriwema ki'ya, Riosie ahpo tesiweti-amewichio

12 Neeea Riosie Weratiame no'o Paamirao, tisia kaawe e'raka cheriwema ki'yamenia pu'kao, no'oo ki no'okamera werame tiiioio, no'oo oowe e'reka weerariopua pu'kao, apochi simiyame no'o nayewatumichioopua. 13 Riosia wa'a iintoriopua noochio, no'oo pukerio kiisi kaaweruma inatakamekoipua Riosie Wera-tiamechio, tisia a'chikoi chaanekamekoipua ki kaawerumao, no'oo Eesusichi paparameo tisia na'ara yoorakamekoipua ko'inareka naanarikáo, wa'a no'o iintokamepua. Riosia

tísia kaaweruma iintokamepua noochio, tísia no'o cheriwekaopua no'o pukerio kiisi kaawe no'o iintoriao, no'oo pukerio ki nane'riapa, wa'a iintokamekopua, Eesusi Riosi Taanaraao aatanakoopua. ¹⁴ Pukaepa neeea, ki nu'uti noochi kaawe iintowa tetewamenia, i'ka tehki apochi simiyame kaaweruma nayewamichio no'o weerariopua, yomatiame ti'tijoeri Eesusichi paparamichiopua, te'ta Riosi Taanarakamera nakika mochitomichiopua, Eesusi tewaniameopua.

¹⁵ Eesusi Riosie Weratiamea, te'ta tatakorikame newipatemiawichio naawariaa, te'ta tísia pichiwa puuua, pu'kawichio naawakameo, yomatiame teeme ti'tijoeri, te'ta pichikemetepua pu'kao, ti'tijoea, ooweru tiame. Yoomahka Eesusie newipatetiamea, neeepua te'ta tísia tatakoririo e'ramea. ¹⁶ Nape Riosia tísia no'o na'ara ihsioio pukerio, wa'a no'o teewetorepua ahkasi ahpo Taana Eesusichi no'o paparasichi, ki nu'uti no'o tatakoririao, ki nu'uti cheriweniame tetewitenariapua noochio, pu'ka wa'atiame noochi tetewikameo, ki nu'uti tatakoritiameoiopua, cheriweniamekopua Riosieo, wa'a iintosaapua, ki wahjamesi ahjari kiамиапа. ¹⁷ Pukaepa wa'a iintoriopa Riosio, ahpo Taana Eesusieo, ki nu'uti te'ta iyoriwa teewemete teemea, Te'ta Yawichi ki wahjamesi yasitoamekopua pu'kao, apoechekopua ki wahjamesi ahjamekopua Riosio, apoekai Riosikai ti'iopa pu'kao, ki pusie tetewiniame, kiisi teteipua tiamekopapua, puuu Apoechepua, te'ta peenewari tiiameraa. Wa'a teeresa naaju.

¹⁸ Pukaepa neeea aamo Timoteo no'o taana-chitia tetewao, i'ka aamo chaaniamenia: Ute-waeme aamo teetomitiamua Riosi tehkíwachio, te'ta ahjachi erasika Riosichio, Riosi Riosiwari amochi chiae e'wekache teetoka, te'ta aamoo nuureretiachitia, i'ka tehki yoramichio wera-tioio. ¹⁹ Aaata ki apochi teetokamea Riosi Riosiwari chiao, ahpo na'ituamepua, Riosichi ahpo kaawe te'teriao, ipakame puuua ahpo Riosichi paparariao. ²⁰ Ihji Iimeneo tewaniamea, Arejanto tewaniamea tiamea, wa'a noonoika ipakamepua ahpo Riosichi paparariao. Wa'a noonoikopania pu'kao, Satanasi aiwarichi toakamenia, wa'a ahpo inatapamichiopua Riosi na'areriao, wa'a inatapasaopua, Riosichikamera eenepamichiopua eenechio.

2

Aachin teeka nayewapuame Riosichi paparaka

¹ Neeea aamo Timoteoo, i'ka aamo chaanejeramenia wa'a Ejesio mochikameo, Riosichi iyorimia nanapawiameopua, pu'kaonia Riosichi ku'iwa itanejeraninia, yomatiamie weeechi mochikame ti'tijoeriwichioo, Riosichi e'enamichiopua paparamiao. Pu'ka wa'a Ejesio nanapawiameopua tiameo, aamoo chaanenuriamenia pu'kao, aaataoi ahkaoi Riosichi paparakameo, Riosichi ku'iwa itanemichiopua pu'kaoi, ihtaoi ahpo tesiwa te'teria nakiweka mochitoao, iiuemichiopua. Ka'te natekepanuremitiapua pu'kaoio, ahpo cheriwema kiamiaopua Riosio, itapiti ahpo tesiweretiawichioopua. ² Wa'achitia

yooma ya'yawichiwichiooi, kaaweruma yawichituniame itanenurapuapua Riosichio, ahkaoi yawichitutere mochitoameo, ta'iria mochitomichiopua pu'kao, kihta eeyowa erakoka. Wa'a te'tereka mochitosapua, ta'iria yooreka mochitomapua Riosio, wa'achitia ahpo wa'apioi puuua, kaawe erakoka ahpo yooreka mochitomapua. ³ Wa'a tiiame Riosichi itayamea, kaawe e'reka tetewipuamepua tewekachi kahtiamē Riosieo, Apoe te'ta taamo Newipatiameeo. ⁴ Puuu Riosi Apoe Newipatiameraa, yooma aaataoi ahpo pichiwari tuuyewari pichikekameo, yoomahka apochi e'enaka newipajeramepua. ⁵ Yomatiame te'ta utewari Noonoraa, piiripi wa'apiche puuua. Aaata pukachi kaawe taamo teerepatiameai, piiripiche puuuai, puuua, Riosi tiiari i'ka wehjoarichi eenaka tijoetukamepua, Apoe te'ta Eesusi Riosie Weratiame. ⁶ Puuu Eesusia, taamo pejana ahpo ahjari mukiwachi nehjakamepua, kurusichi mukuka taamo tatakoriria wikiria natetekao. Wa'a iintokame Eesusia, te'ta Riosi yahcharia taawechi iintopuawichioo. ⁷ Neee Paoroa Apoe Eesusi wa'apie weratiamepua, apoe wa'api iintoria pichiwataka tuuyepamichiopua, yomachiami oika, ki i'isaeri ti'tijoerichío. Ihji no'o tuuyesika oiyaa, te'ta pichiwari puuua, kiisi wihtuki.

⁸ Eeme ehpe taawechiami Riosichi paparamēa, kaawe erakoka ahpo nayewejeraninia, kihta si-into weeru chaachapaka ahpo nayeweka, kihta nekakome chaachápaniame. Ohso kaawe eemea Riosichi te'teriamechitia te'terepuapua, itapiti

ki kaawe tiiame amochi teeresoo, Riosichi itapuapua ku'iwao, kaawe teerepamichiopua amo-chio. ⁹ Eeme ooweru Riosichi paparamea, ehpe taawechiamio pehjio, Riosichi te'teriamechitia sipichatajeriamenia, ki siintoka peeniatatiame, ki aaatae ikotupua teerepuawichiopua; itapiti o'roe netetiame tisia nateyameo, ki siintoka chuchatopuapua pu'kao, aamo peeniataniachitiao; aamo kuupaoi ki siintoka peeniatatiame itichitiame tetewiteréjaninia. ¹⁰ Ohso kaawe eeme oowerua, aamo Riosiwawichio peenia te'terewaa, aamo ka'karuma nokiwakamera puuua, aamo wahjachi tetewachio; wa'a te'teremete oowerua, te'ta Riosichikamera te'te iyorika mochitoamea. ¹¹ Eeme oowerua tiameo, tiopachi Riosichi simiyame masitioi tijoeo, ihchi mochika kaawe keepupuapua pu'kao, te'ta iyorika Riosichi simiyame aamo keepuao. ¹² Neeea ooweruo ehpe taawechimio tiameo, ki masitemeriko e'ramenia tiopachio, ti'tijoechoi ki aaata paamiratuame enejeramenia, tijoekamera ahpo paamiratuamechitia tetewijeramenia. ¹³ Wa'a tiiame e'ramenia ooweruchio, Riosio, tijoekamera neteriopa pahchao, Aarani tewaniame, ki oowitiamekamera pahcha, Eewa tewaniáme. ¹⁴ Aarania tiameo, ki puuukamera wihkuetiamepua Satanasieo, Eewakamerapua Satanasie wihkuetiamepua, wa'a iiaka tatakorikamepua pukeri o'iniachiopua naayachio. ¹⁵ Nape pahcha netetiame ooitiame tisia tatakorikamekaipua Riosichio, yooma oowitiame Eewa tewaniame Riosi neteriachisi wa'anao, Riosie cheriwepuamepua tatakoririao, kokosa-

puamechi newipatekao, Riosi Taanarachi paparasoo, oowitiamechi naawakameo. Puuu oowitiame Riosi Taanarachi paparamaea, eee tiiame enepamapua: kaawerumachi ihsifa inatame; ki siintoka ahpo tisia peeniatapua e'rame.

3

Riosichi paparame pa'pamiratuame, aachin te'teretomeri

¹ Aaata Riosichi paparame paamiratuame enenariamea, tisia kaawe wa'a tiiame inataniamea. ² Nape puuua i'kache tisia kaawe teeremerichepua: Kihta ahpo teripuame teerewaeme; ahpo uupiche ahjama ohjoeka yasitomeripua; kaaweruma teetoameche enemeripua tijoe; tisia kaawe inatasa iintoame; ki a'chikoi ihsiamie ki inataniameo; kaawerumache nayewaniame aaataeo; ahpo ta'pechi enapameoiopua, kaawe uuka tetewame; masiteniamechio, kaawe peeneka masitiame enemeripua; ³ ki nawajiamie enemeripua; tesewe e'reka tetewame enemeripua aaataoi, ki e'raka ihsifa yoorange; sosopatiame ihsiwame enemeripua, aaatachioi; ki nasiwame enemeripua, naawesarichioi; toomichioi, ki weemuame enemeripua.

⁴ Aaata Riosichi paparame paamiratuamea, ahpo ta'pechio, kaaweruma yooretewa masitiame enemeripua ahpo tatanao; ⁵ puuu ki peeneka yoorewatiajameopua ahpo ta'pechio, ka'chi iika paamiratumeripua, ka'chi iika neesetomerikapa Riosichi paparameo. ⁶ Puuu

paamiratumeria, ki pukeri weemera Riosichi paparakame enemeripua, weemera paparakamea, riaorósi wichichairachi wichitepuamekoi puuua, riaorósia pu'kao, weruma ahpo erakotemakoipua. ⁷ Puuua tiameo, kaawe teteiwame enemeripua ki Riosichi paparameeopua, kihta ki kaawe tiiame ahpo nayewapuawichioo. Ki kaawe teeretoame enesoopua ki Riosichi paparameo, riaorósia ti'tijoerio, na'ara chaanetemapua pu'ka paamiratuameo.

Tiopachi neesetoka ti'tijoe ku'kuyameopua, ooweru ku'kuyameopua tiame, aachin teeretop-uame

⁸ Tiopachi ku'kuyame ti'tijoe ooweruopua tiameo, kihta ahpo teripua tiiame enemeripua; piiripi tiiame cheesesaa, ki eenechi sewina cheesesame enemeripua; nawajikaoi ki pu'seriame enemeripua; toomichioi ki tahpitika siinto e'rabe enemeripua. ⁹ Puuua yooma pu'ka Riosie Weratiamechi simiyameo, te'ta pichikiame enemeripua, pu'kao taamoo, te'ta nateyamechitia taamo neesetoa. Kihta itapiti a'chitiame apochi norowi tiiame inatame enemeripua; puuua, itapiti ki ahpo Riosichi tuuka katewiaopua pehjio, ahpo katewekame enemeripua; ahpo inatarichio, itapiti ki kaawe ahpo iintoriopua aaatachio, ahpo katewekame enemeripua Riosichio. ¹⁰ Ke'chu werani-aiopua, aatiatatiame enemeripua; ti'tijoeeo, kaawe tiiame tetewiniame enemeripua. Yooma

ahpo aatiatawachio, kihta ki kaaweruma ti-iame machenakame enesoo, oowe e'reka wer-apuamepua pu'kao. ¹¹ Ooweruai tiopachi ku'kuyameai, wa'achitia yooreka tetewipuame enemerri puuuai; kaawe inataka ihsiamet ihtaoi ahpo yoorao aaatawichioo; ki tisia na'arari naawesarieme enemeripua; yoorakache itipiame ahpo iintomo tuuriao; oowe e'repua ti-iame enemeripua apochio. ¹² Puuu ti'tijoe tiopachi ku'kuyameai, ahpoche uupiche ahjama mochitoame enemerri puuuai; ahpo ta'pechiox, kaaweruma yooretewa masitiame enemeripua ahpo tatanao, ki ahpo tatanaoipua tiamé. ¹³ Puuu ku'kuyame wa'a te'teriamea ahpo ta'pechiox, puuukamera kaawe neesetoame enemeripua tiopachio. Pu'kao wahjachia, te'ta ka'kaweruma te'teriame tetewapa pu'kao wa'a tiopachio, puuua tisia oowe e'remapua pu'ka wa'a tiopachi ku'kuyameo, puuua wa'a iikao epeche ahjachi erapamapua, Riosie Weratiamechi ahpo paparao, Eesusi tewaniamechio.

Taamo Eesusichi paparawa pichiwari

¹⁴ Ku'we wa'a enamo o'rane aamo kahtiachi, nape ke'chu wa'a no'o eenoio, i'ka tuuyewari aamo uhjuremo erapakane pahchao. ¹⁵ Ihji aamo no'o uhjuriaa, aachin teeka aamo mochitojerapua wa'a tiopachio, seenekachi no'o tehpe enepamio e'rapa. Eeme Riosichi paparame wa'a tiopachi nanapawiamea, Riosi tioparachi ki pusie teteiwamechi te'teriamepua, pu'ka tiopa ki pusie teteiwame tewekachio, Apoe Riosi wa'a kahtiamepua neesetokao, ahpo te'ta pichiwarie

nehpupakao. ¹⁶ Ihji Riosi pichiwarira taamo pichikeka mochitoaa, ki nu'uti tisia te'ta kaawe tiiame iiintatiamepua, taamo Noono tewekachi kahtiameeopua. Puuu tisia pichiwari taamo pichikeka mochitoaa, ihjipua:

Apoe taamo Noonoo,

    apoe tijoetuka tamochi eenakamepua;
puuu Riosi Riosiwariraa tamochio,
    te'ta tisia Kaawerumako taamo tuuyamepua
        Riosio;

Apoe Riosi Tijoetumioio,

    ki ookapi Riosi tewekachi ku'iwarie tetewiti-
        amepua,
    aapoe chaachapakamepua akana naawario
        Eesusio kohjakoo.

Yomatiame wehjoarichi ahjachi pichiketi-
    amepua,

Apoe wa'api Riosichi simiyame aachin ti-
    iameko apochio Eesusi nayewatuka oiri-
        oio;

Puuua weeechi oisoopua,

    ahpo te'ta Noonoe apecchunatiamepua
        tewekachio,
    ahpo Noono te'ta Riosi kahtiachiopua.

4

*Eesusichi ahpo papara toimeri wahka ihortia-
chio*

¹ Riosi Riosiwaria ma'chiame no'o tetewitiamepua, i'ka wee kajuyachi teetowachi ikimeriopua, muuwaeme ti'tijoeri Riosichi ahpo paparao, toaka mochitomerikopua. Puuu ti'tijoea oowerua

tiame, ohsokamera reemoni na'ararichikamera uumpamapua Satanasi riaorósi, tisiwa wihtuka masitiamerakachi, na'naritoka.

² Puuu ahpo Riosichi paparawa toakamea, wihkuame ma'masitarikamera na'naritomapua, ma'masitari kiisi suuwe erapamechi wistuki masitiai, puuu ma'masitaria ahpo inatarichio na'ie tajaka choochokamekatepu, puuu inatarichio wewekakamekapao. Puuua, pichiwaka chaachapameka nayewamepua Riosichi simiyameo, nape kiisi pahtiaiopua ahpo inatarichio.

³ Puuu ti'tijoeri wistuki masitiamea, nenewiwao kiisi kaawe tiiameko chaachapamepua, nape Riosia ki wa'a chiiamepua. Puuu wa'a chaachapamea tiameo, ihta kooameoi taamo wa'inamepua ko'kopuawichioo iyoripua tuukao. Nape teeme Riosi chia machiyamea, nane'riame teemea kihta iyoripuamekopua ihta kooamekoio, yooma kooameo Riosi apoe iintoriopua taamo ki'yakao, yooma kaaweruma kooame, yooma ihta kooame pukeri naayachi enepatiaio. Pukaepa teemea, ihta kooame Riosie kiatameo, kihta iyorika koayamepua, cheriwema kiasache Riosio, kaawe ko'kopuamepua.

⁴ Riosia yooma ihta ahpo enepateriao, kaawe tiiameko tetewikamepua. Pukaepa Riosi iintoria kooame taamo ko'komiawichioo, kaaweruma puuua, aaataai ki ahpo wa'inametepua ko'kopuao. Pukaepa Riosi taamo ki'yaria kooameo, ta'iria ko'kometepua pu'kao, cheriwema ki'yakache Riosio.

⁵ Riosi cheriwema kiasaa teeme, ihta kooame ko'komiaio, Riosi apoe

kaawerutamepua aamo ko'komiao.

Paoro Timoteo kaawe tuuyewa, Riosie Weratiame tehkiwachi kaawe teetowa

⁶ Yooma wa'a tiiame aamo masitesoo wa'a tiopachi Riosichi paparameo, kaaweruma ihsiamenemamua Eesusi Riosie Weratiamewichioo. Muuua tiameo piirechi masiteka ihsiaio, aamo wa'api penitamamua, aamo Riosie Weratiamechi paparariachitia, aaatae aamo masitetiaio Eesusi Riosie Weratiamechi simiyameo. ⁷ Nape Riosie Weratiamechi simiyame masitiaio, ka'te na'roemitiapua kihta nateyame ehkoriami nayewaniame pu'serewaeo; ohso kaawe muuua, te'ta aamo Riosichi kaawe teeretoniamche, pewatiame teetopuachepua masitekao. Muuua tiameo, te'ta aamo Riosichi simiyame penipawa i'yasipuapua.

⁸ Taamo weerewa wi'rochaniamea, kaawe wichiyanepua weerewawichioo, nape Riosichi epeche kaawe teerepuawichio i'yasiamaea, pu'ka aaatawichio epeche nateyamepua, ki ehpechewichio natemerikapa, ahkasi wahka ihtoriachisi natemerikapapua, te'ta Riosi taamo ahjama mochikoiopua. ⁹ Yooma ihjia tuuyewari no'o aamo chaaniaa, te'ta pichiwari puuua, i'kao yomatiame ti'tijoeri pichikémetepua, ti'tijoe ooweru tiame wa'áchitia. ¹⁰ Pu'kakamera Eesusi pichiwarirakachi simiyame, pichikémichiopua taamo keepuameo, utewaeme tekipanakame teemea, tísia taamo na'ara chaanewa aiwatoriaopua. Wa'a te'teretoame teemea masitekao, taamo tatakoriria newipatewa oowe e'riapa, pu'ka Riosi Ahjamechiopua, puuu Riosi

ahjamea yooma newipatiamepua, nape ahpo Taana Eesusichi paparakameo.

¹¹ Muuu Timoteoa, yooma i'ka aamo no'o masitenumia, yooma wa'a ttiame masitemitiamua aamo masitiao, kaawe pepenipanurekapua pu'kao, ahkaoi aamo oyachiamio. ¹² Aamoo temarikapa a'chi chaaneniao, ka'te a'chi eramitiamua; ohso kaawe muuua, aamo Riosichiche kaawe teetoame enepuapua, pu'ka aamo kaawe teetowao amochi tetewiteka, aamo wahjachi Riosichi poponiwao pipiniwaopua tiame, aamo ihsixa na'naritoka wa'achi nokisimichiopua, yoomá i'káchitia: kaawe e'reka nayeweniam; kaaweruma ihsixa teereniame; kaawe e'raka yorakeniame aaatawichioo; te'ta parawa tetewitewa Riosichio; ti'tijoe ooweruchio, yooreka ahpo tetewitewa, kihta suwepori ahpo nokiwa; ooweruai ti'tijoechyo, yooreka ahpo tetewitewa, ihtaoi suwepori ki kaawe nokiwá. ¹³ Nape ke'chu ki wa'a no'o simioio pehjio, iiweta simitepuapua iyonakao, Riosi Iyotaperichi chia, yooma inamuachi wa'a tiopachio, pu'ka chia masiteka. Pu'kao kaawe tuuyepuapua kiisi nahsinepaka teetowaopua Riosi chiiá. ¹⁴ Muuu Timoteoa, ka'te natakepamitiamua amochi seekarepaka weraretiao, wa'a tiopachi pa'pamiratuameeo, Riosi Riosiwarie erapateretia aamo werapuawichioo. Muuu paikapieoi Riosi ye'kari aamo kiatiamimeo, ku'ika yasitopuapua wa'a Ejesio tiopachi mochikameo, ihtaoi ku'iwa yorakekaopua pu'kao, ihtaoi Riosichi simiyame kaawe masitekaopua pu'kao.

¹⁵ Kaawe teeremio iiintasa inisipuapua

aamo tehkiwa, kaaweruma epechetoame tetewipuawichiopua amochio, aamo paamiratuachi yooraopua. ¹⁶ Kaawe aamo neesetomitiapua pewatiame yasitoka, wa'a tiopachi aamo masiteka ihsiachiopua. Wa'a teetosaamua Timoteoa, wa'achitia Riosie aamo tatakoriria cheriweka newipateretiachitia, wa'a tiiao ki ookapi aamo keepunariamea tiame, Riosie newipatemapua pu'kao, ahpo Taana Eesusichi paparasoo.

5

Paoro tuuyerewa Timoteoo, Riosichi paramechi simiyameo

¹ Neee Paoroa aamo Timoteoo, aamo chaanenania, yooreka aamo tuuyenurenania o'ochetiameo, kihta te'ya cheeka, kaawe e'reka tuuyepuapua ohso kaawe, aamo noono itapiti nane'remichio tuuyamechitia. ² Ooweru pa'pamiraopua, aamo yeeye yooreka nayewiamechitia, tuuyepuapua pu'kao. Ooweru kuteweopua pehjio, aamo pipinichitia yooreka tuuyepuapua pu'kao, kihta ahjama kochiwa erakoka.

³ Aaata ooweru ahpo kuuna mukipatekameopua, kaawe e'raka ku'ipuapua pu'kao, itapitichi tisia tesiwa teeresoopua pu'kao. ⁴ Nape tatanaesoopua ahpo ku'ime te'teriame, pu'ka tatanarao, kaawe ku'inurepuapua ahpo yeeyeo. Iinuesoopua susuwarao, kakawarao tiameo, kaawe ku'inurepuapua pu'kaoi ahpo su'suo ahpo ka'kaoi. Riosia wa'a te'tereka mochitoniameo,

tísia kaawe e'reka tetewamepua, neeeai wa'achi e'raka tetewamepua. ⁵ Aaata kunamukukamea, te'ta Riosichi paparame enesaa, Riosichiche paparaka yasitoamepua ahpo ku'ipuao, senepi taawechi Riosichi paparaka itaka, ihtaoi itapiti ahpo nakiwiao. ⁶ Nape aaata kunamukukame ki Riosichi paparaka yasitoamea, oowera ahpochewichio ta'irewa yooraka yasitoamepua. Puuu kunamukukamea, mukukamekatepua Riosiwichioo, ahjáka yasitoamekai. ⁷ I'ka aamo kaaweruma teerenurewa, masitepuapua tiame wa'a tiopachi mochikameo, kihta ki kaawe ihsio tuupuaichiopua, aaataeoi. ⁸ Aaata ka'chi erakoamea ahpo tetejima tísia tesawa te'terekmochikoio, ihtaoi itapiti nakiwekao, ahpo ta'pechioi epeche te'ta tesawa teewenioio kiisi ku'yamea, kiisi Riosichi teerepuame inataka yasitoamepua; wa'a tiiamea, ohso kiisi kaawe tiiamepua Riosichio, ki aaatachitia ki Riosichi paparamechitiao.

⁹ Puuu ooweru kunamukukamea, ahpo ku'ipua teerepuawichioo tiopachi mochitoameeo, eee tiiame enemetepua: paika weerewa oosa mariki u'matoame paamuame; piiripi wa'api kuunaeka yasitokame, ahpo kuuna ahjaka yasitoiopua. ¹⁰ Puuua tiameo, ahpo yooraka yasitoriao, ka'karuma yooraka yasitokame, tetewitiame enemeripua; ahpo tatanaopua tiameo, ka'karumache tuuyewa tuuyeka yasitokame; ahpo ta'pechi asikoameoiopua, kaawe uuka asipukame; aaata Riosichi paparameo, ki weruma ahpo uuka yorakekame enemeripua; aaata itapiti

aiwaka mochitoameo, ku'ikache yasitokame enemeripua; ihta itapitioi, kaaweruma ihsika yasitokame.

¹¹ Puuu ooweruo ki ahsepame paamuameopua paika weerewa oosa mariki paaumpario, ki iyopupuapua pu'kao ku'iwa kiapuawichoo, seenekachioi neewinaremerikopua pehjio.

¹² Neewisaapua, ka'chi iika tekipanamaoipua tiopachio, ahpo yooraka yasitomia chaachapatiameopua. ¹³ Puuua tiameo ku'iwa kiatiaopua, nanasiname enepamaoipua, oowera wa'ami ahka objonaremapua ta'pechiamikoio, ki ka'karuma i'topakaopua naawesari, itapiti naawesaniachiopua peyachi papakika, itapiti kichiweme tiiame chanika, pu'ka wa'a tiiameche nokaka mochitomapua, kihta yooraka wekateka.

¹⁴ Pukaepania pu'kao, nenewijeraninia ohso kaawe, tatanatasaopua mooena yasimichiopua, ahpo tatanakamera inateka. Pu'ka wa'a teeka yasitosoopua pu'kao, Na'arari Noonora, ka'chi iika aaata na'aretemapua pu'kao. ¹⁵ Nape ookapi ooweru kunamukukame ki te'ta paamuame ki nenewikameopua, seewiamenia pu'kao, se'wikamekopua Riosi kaaweruma pooerachio, Satanasikamera ahpo eratiakamera nokisikamepua, ahkaoi ta'pechiami ta'ratoka, kiisi kaawe te'tereniame nokisika.

¹⁶ Aaata Riosichi paparame kunamukukame tetejimaeme enesaa, pu'ka tetejimara, ku'inurepuapua pu'kao, kihta pehtiame teeremichiopua tiopachi mochikamewichioo, pu'ka kunamukukame ku'ipua. Pu'ka ahpo tejima kunamukukame ku'ika yasitosoopua,

yooma tiopachi ku'iwaa, ahsepamapua waikao, tiopachi kunamukukame mochikame ku'iwaa, te'ta tesiwa te'tiamerawichioo.

¹⁷ Ehpeo neeee aamo Timoteoo, tiopachi pa'pamiratuame ajawaniame aamo nayewe-mane. Yooma tiopachi pa'pamiratuame kaawe yoorameopua ahpo tekipanao, epeche kaawe e'reka teteipuamepua pu'kao, Riosi tuuyewa ma-sitiame enesoo osopena, tuumika ki'yaka itapiti kianiamē ku'iwao. ¹⁸ Wa'a tiiame aamo chaania-menia, Riosia Ehkoriami Iyoterichio, eee cheeka iyoteteriamekopua: "Ka'te yakajipuremitiamua oisio, aamo tiirkoa tekejokiteka oitioiopua." Sewinachi Iyoterichioiopua tiameo, eee chi-iamepua: "Tekipanamea nateténiamepua."

¹⁹ Aaata tiopachi paamiratuame aamo weerariao, aaata ki kaawe ihsiameko tuusoopua pu'kao, nape ki u'pakame enesoo aaata tetewikame ookao paikaoiopua, ka'te pichikemitiamua pu'kao, apoe piineri chiaiao, kihta nateyamekopua. ²⁰ Aaata tiopachi paamiratuame ki kaawe iintokame tewiti-ameopua, ooka paikaoi tetewikame enesoopua pichiwatame, yooma tetewachi weeraka tisia teripuapua pu'kao, wa'a yoratioopua pu'kao, yooma tetewikameo seewepakaopua, ki wa'achi nokinaremichiopua. ²¹ I'ka no'o aamo pa'pamiratuame ajawanureriao, neeee Riosi tetewachio, Riosie Weratiame tetewachio, Riosi tewekachi ku'iwari tetewachio, tisia kaawe aamo neesetojeraninia pu'kao, napati aamo tetewikapua aaataoi, ki aaata epeche teereweka. ²² Ka'te aaata ajawamitiapua, ki ne'nesaopua

pahchao, ihtana tiiameopua pu'kao, ki aaata aamo ki kaawe iintorio tuumichiopua, ki kaaweruma machenasoopua aamo weerariao.

23 Ihji no'o chiiaa, aaata ti'tijoeri chaacha-pamechitia tiiameopua: "Ka'te neeroiche nero-jimitiamua, aamo eepi topachi kokoresaa, wiino iijipuapua ku'ita." Pukaepa muuua, ke'chu aaata weeraiomua wa'a tiopachio, kaawe ne'nesa ihtana kaawe ihsiameko tijoe, werapuapua.

24 Aaata ki ka'karuma nokiwaa, ma'chiame tetewiniameopua ke'chu ahjachi i'yaiopua itapiti ki kaawe iintoriao, naape iintuameopua tiameo, itapiti ki kaawe iintotiaimeo ki ikanati ma'chiame tetewiniameo, ahkasi te'ta i'yawesaape ahjachio. Pukaepa te'ta kaawe tiia ahjachi i'yewesa werapuapua, aaata tiopachi paamiratumerio, seenekachi neipa ki kaawe ihsiamera enemaoipua weratiameo.

25 Seeneckachioiopua aaata kaawe ihsiwaa, ki ikanati tetewiniameopua, puuyeniame nakiyameopua aaata ku'we nane'repua kaawe ihsiamekoo, pu'kao kaaweruma tiiao.

6

1 Ehpeo aaata ahpo teekorachi te'tereniame nayewamane. Aaata teekoemea Riosichi parame enesaa, yooreka tetewame enepuapua ahpo teekoo, kihta ki iyoriwa masitio tupuaichiopua Riosio ahpo paparawiao, aaataeo wahjachi ti'tijoerieopua, ki na'arepuawichiopua tiameo, taamoo aamo teekoeka mochikameo, Riosichi paparaniame aamo masitiao.

² Aaata Riosichi paparame teekoemea, wa'apitia teekochitia yooreka tetewimetepua pu'kao, Riosichi paparamekoipua pu'kao ahpochitia. Riosichi paparamekopua ahpo teekoo, epeche te'ta yooreka tetewimeripua pu'kao, pu'kao Riosichio, ahpo pa'chichitia ti-iamekoopua pu'kao. Pu'kawichioo epeche kaawe yorakeka yorametepua pu'ka tekipanakiao, na'pa Riosichi te'teriamekapaopua. Yooma i'ka no'o aamo masitenuriao, utewaeme wa'a tiiame masitepuapua, yooma wa'ami ahkaoi aamo asiyachio.

Te'ta pichiwari paarasari

³ Aaata seenu te'terewa masitiamea, i'ka Eesusi Riosie Weratiamechi simiyame ka'karumara tuuyewario, pu'ka tuuyewarichi taamo paparaka mochitoao, ⁴ ahpokamera tisia weruma uukao, ahpokamera tisia machiyame maaekoamepua. Puuua ahpo Riosichi simiyame seesenu te'terepuame masitiamechio, tisia ahpo weruma erakoniame tiiamechipua wa'ao, tisia ahpo machiyamera erakoniamechi, tisia nekakoniame mehtáchaniachi, tisia nasiwaniame mehtachaniachi, tisia aaata na'arewachi, tisia nekamucheniachi aaata, tisia aaata ikotukewachi. ⁵ Senepi taawechi wa'apitia nekakoka ma'chirepaniachipua wa'ao, ki ijinatarichi wewekaniachikapapua wa'ao, kiisi machiniamekapa wa'ao, Riosichi eename pichiwario. Puuua, kihta machiyamepua, te'ta Riosi pichiwariraopua, te'ta Riosi iintoriaopua ahpo Taanaeo. Puuua oowera seenu Riosichi simiyame masiteka, tomiwaremio erakoamepua.

Nape muuu Timoteoa, ka'te pu'ka te'teria ahjama, teeremitiamua. ⁶ Teemea Riosichi te'ta paparamea, paarasatiamepua paarasatiao, nape taamo Riosichi paarasatiaa ki toomipua. Ihji paarasaria, te'ta Riosie te'ta taamo ta'iria mochitowa puuua, Apoe te'ta taamo Riosi kiasiaeо, ihtaoi taamo nakiwiao. ⁷ I'wa weeechi naawaio, kihta iiueka naawakame teemea; wa'achitia mukisaoi, kihta i'tomeripua. ⁸ Wa'a teeremerri enesoo mukiniamechio, kihta te'ta weemumete teemea i'ka wehjoarichi iintuameo, kooameche wisasoriche iiuekaio, kaawe erakomete teemea. ⁹ Yooma u'matoka ohso e'rumeopua paarasarichio, pu'ka ki kaaweruma tisia weemuwa paarasari ihsumarachi, wichiyanepua. Puuu ki ka'karuma weemuniamea, taamo ki ka'karuma nokiwa ihsitiamepua, kiisi ijinata nokiwame, na'ara nokiwame aaata tiame. Yooma ihji ki ka'karuma nokiwamea, kominarichi simiwamepua, ahkasi yooma si'riwachi ki ka'karumachi wichiwachi, ahpoo pihtuka kajuyachisi. ¹⁰ Siintoka weemuniame toomichio, yooma ihta ki ka'karuma naawarapua. Muuwaeme siintoka u'matoka toomichi weemupakamea, poanatukamepua Riosichio, Riosichi ahpoo paparao; wa'a iikapa puuua, tisia yuuwesi mochitoamepua, epeche tisia tomiwaerekamochinarewae aiwaka.

Aachin teeka ahpoo inateniame Riosichi paparaniamewichioo

¹¹ Nape muuu Timoteo Riosiwichio tekipanamekapao, yooma wa'a tiiame

weemuwachio, ikicha enepapuapua, kaawe aamo neesetoka, ki wa'a tiamechi aamo wichiawichio. Ohso kaawe muuua, kaawerumache ihsiamē enepuapua, pewatiame yasitoame Riosichio, aamo Riosichi paparawa yasitoao, aamo tesiwa tīame uuyame iikachio, kihta nahsinepaka tetewame aamo Riosichi poponíwao, pipiniwa tiaméo.

¹² Utewaeme teetopuapua aamo Riosichi paparaniame nehpuwarichio; pewatiame chapika yasitomitiamua, aamo ki wahjiame ahjari Riosie aamo kiaretiao, Riosie aamo uumichio paajutetiao. Muuua pu'ka ki wahjiame ahjari aamo Riosie kiaretiao, ki ookapi tuuyekame muuua, Eesusi Riosi Taanarachi paparakapa kiatiameko tuuka. ¹³ I'ka no'o aamo tísia neesetotiao, kiisi toaka aamo teetojeraninia pu'kao, kaawe teetokache kihta se'wikao, Riosi yooma ihta ahjari ki'yamera tetewachio, Eesusi Riosie Weratiame tetewachiopua tiameo, puuua Poonsio Piiratochio, ahpo ma'chitakame aatanakoo, Piiratoe ahpo iinatukenioio.

¹⁴ Neeea i'ka no'o aamo neesetotiao, tísia aamo neesetojeraninia, ahkasi Eesusi Riosie Weratiame taamo Paamira eenachisi, kihta aamo ki kaawe chaachapapuaichiopua, aaataeo.

¹⁵ Ihji Eesusi enameria, Riosi te'ta yomari aampa tīamera e'rariapua, ihta taawechi yachatiamechio, tekitepuame; ihji Eesusi Riosie tekimichio eratiamea, te'ta weeweruma ya'yawichio, te'ta yomatiamē aampa werumara tīamepua, te'ta pa'pamiratuameopua, te'ta aampa Paamiratuamepua tiameo. ¹⁶ Puuu Eesusi

Noonoraa, apoe eenechi tekitemeria Eesusio ka'chitia taawechi mukuyamepua; puuua te'ta ki teesa taajenachi kahtiamerapua; aaataai pu'kao, kiisi ahseme tiiachi kahtiachio; pu'kao aaataeoi ki teteiwamepua ahpo pusieo, ka'chi iika tetewime tiiameopua pu'kao.

¶Pu'kakamera te'ta weruma iyoriwa kiapuamepua taamoeo, te'ta weruma utewari iinuewa e'rewa tiame! Wa'a tiiame e'rejeremitiapua naajúu.

¹⁷ Pu'ka ti'tijoe ooweru tiame tísia paarasateka mochitoameo, chaanepuapua pu'kao, pu'ka ahpo iinueka mochikao, Riosi wa'a tiiame teewewiopa, wa'a te'terio tuuyepuapua pu'kao, pukaeo wa'a tiae ta'iria mochitomichiopua, nape kihta weruma ahpo erakoka, tísia paarasatiapao. Pu'kao chaanepuapua tiameo, pu'ka weeechi iintuame ahpo paarasatiao, kihtawichio kaaweko tuuyepuapua, Riosichi kaawe te'terepuao, pu'ka paarasario kihta tehpe e'ramekopapua. Wa'a tiiachipao, ohso kaawe Riosichikamera paparaka mochitonurepuapua pu'kao, apoe te'ta Riosi ahjamerakamerachi, pukachikamera te'ta oowe erakoka, taamoo chuurame wi'suame taamo nakiwia ki'yamechi. ¹⁸ Pu'ka paarasatiameo chaanepuapua tiameo, pu'ka paarasario, ahpo iinuekaeopua paarasatiao, ihkokewa erakoka mochitojerepuapua pu'kao, tísia tesiwa te'tereka tooremuachiopua. Wa'a nokaka mochitosoopua ihkokekao, te'ta pichiwari paarasari iinuemio tuuyepuapua pu'kao, Riosi ahjama mochiwachiopua,

Riosi ye'karichi. ¹⁹ Puuu wa'a te'tereka mochitosaapua ahpo paarasari tooremuame ihkokeka mochitokamea, te'pa tewekachikamera paarasari muuwepatiame enemapua waikao, te'ta Riosi ahjama ahpo mochimiachiopua tewekachio, ahkasi ki wahjamesio.

Paoro kajuyachi Timoteo neesetotewa

²⁰ Muuu Timoteoa no'o aamo uhjurariao, yoorakache itipipuapua wa'a ti'tiopachiamio. Ka'te e'waka keepumitia ki ijinatame nayewao. Puuu ti'tijoea tamochio, ki ookapi itapiti, tisia Riosichi simiyame peenewari machiwari teewaka masitiamepua, nape oowera wa'a chaachapaka nayewamepua, kihta machiyai Riosichi simiyameo. ²¹ Ookapi Riosichi paparame ti'tijoea ooweru tiamea, pu'ka ti'tijoe wihikuari masitiakamera na'naritoamepua wa'asi, ikicha simiyamera ki Riosichi paparaniamera, ipaka tetewamepua Eesusichi ahpo paparao, Riosie Weratiameo. Yooma aamo kahtiachi mochikamewichioo, Riosichi itayamenia pu'kao, ahpo te'ta kaawerumari kiasimichioo.

I'wasi ihjia, kaawe erakoka ehpeo. Wa'a ikisaa tisia kaawe enemapua.

**Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa
Kaaweruma Tuuyewari
Huarijío: Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa
Kaaweruma Tuuyewari New Testament**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huarjjio

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
c8002ff9-eafc-5d29-b2c7-a847cdca6c74